

Türk Hazır Giyim ve Tekstil Sektörünün 2008 Yılı Rekabet Durumu (I)

Hande UZUNOĞLU-İlknur ÜNAL

GİRİŞ

Tekstil ve hazır giyim sektörleri gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmalarına önemli katkıları olan sektörlerdir. Dünyada tekstil ve hazır giyim sektörlerinin gelişimi sanayileşme süreci ile birlikte başlamıştır.

Söz konusu sektörler, 19.y.y.'da İngiltere'de, 20.y.y.'da Japonya'da, 1950'lerde Tayvan ve Güney Kore'de sanayileşme süreçlerinin başlarında gelişmiştir. Bu sayede bu ülkeler sermaye birikimi sağlamış, ihracat ve üretim tecrübesi edinmiştir.

Günümüzde de tekstil ve hazır giyim sanayi sermaye sıkıntısı yaşayan, ucuz işgücüne sahip gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmalarında benzer bir rol oynamaktadır.¹

Dünyada tekstil ve hazır giyim sektörleri rekabetin en fazla yaşandığı sektörlerdir. Aynı zamanda bu sektörler hem gelişmiş hem gelişmekte olan ülkeler tarafından tarife ve tarife dışı engellerle en çok korunan sektörlerdir.

Gelişmekte olan ülkeler düşük sermaye ile yüksek istihdam sağlayan sektörler için teşvik sağlarken gelişmiş ülkeler ise sektörün sağladığı istihdamı koruyabilmek amacıyla kendi iç pazarlarını yabancı rakiplerine karşı korumakta, sektörde yeni teknolojilerin ve üretim yöntemlerinin kullanılmasını özendirici politikalar uygulamaktadır.¹

Günümüzde tekstil ve konfeksiyon sektöründe markalaşma önem taşımaktadır. Nitekim bazı ülkelerin sektörün güç kaybetmesi sonucunda markalaşmaya yöneldikleri görülmektedir. Marka konusunda İngiltere, Fransa ve İtalya öne çıkan ülkelerdir.²

Ülkemizde tekstil ve hazır giyim sektörü imalat sanayi içinde önemli bir yere sahip olmakla birlikte aynı zamanda istihdamda, üretimde ve ihracatta ilk sıralardadır.

Son yıllarda yaşanan küresel ekonomik kriz nedeniyle tekstil ve hazır giyim sanayinin ülkemiz üretim ve ihracat içindeki payı azalsa da, dünya ticaretindeki yerini koruduğu görülmektedir.

2007 Dünya tekstil ihracatı 238,1 Milyar Dolar, Dünya hazır giyim ihracatı ise 345,3 Milyar Dolar değerindedir.

¹ ÖNGÜT, Ç.Emrah, Türk Tekstil ve Hazır giyim Sanayinin Değişen Dünya Rekabet Şartlarına Uyumu, DPT, 2007

² AFŞAR, Bilge, Tekstil Sektör Raporu, Konya Ticaret Odası, Etüd Araştırma Servisi, 2007

Tablo 1: Dünya Tekstil İhracatında İlk 10 Ülke

	2007 (Milyar Dolar)	Dünya İhracatında Payı (%)
Avrupa Birliği (27)	80,62	33,9
Çin	55,97	23,5
A.B.D.	12,39	5,2
Güney Kore	10,37	4,4
Tayvan	9,72	4,1
Hindistan	9,45	4
Türkiye	8,73	3,7
Pakistan	7,37	3,1
Japonya	7,11	3
Birleşik Arap Emirlikleri	4,02	1,7

Kaynak: Uluslararası Ticaret İstatistikleri (Dünya Ticaret Örgütü, 2008)

2007 yılında ülkemiz 8,73 Milyar Dolar tekstil ihracatı ile dünya ihracatının yüzde 3,7'sini karşılamaktadır.

Tablo 2: Dünya Hazır Giyim İhracatında İlk 10 Ülke

	2007 (Milyar Dolar)	Dünya İhracatında Payı (%)
Çin	115,2	33,4
Avrupa Birliği (27)	103,4	29,9
Hong Kong	28,8	8,3
Türkiye	14	4,1
Bangladeş	10,1	2,9
Hindistan	9,7	2,8
Vietnam	7,2	2,1
Endonezya	5,9	1,7
Meksika	5,1	1,5
A.B.D.	4,3	1,2

Kaynak: Uluslararası Ticaret İstatistikleri (Dünya Ticaret Örgütü, 2008)

2007 yılında ülkemizin dünya hazır giyim ihracatındaki payı yüzde 4,1 olup, yapılan ihracatın değeri 14 Milyar Dolar'dır.

1. Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Genel Görünümü

Ülkemizde KOBİ ağırlıklı bir sektör olan tekstil ve hazır giyim sektöründe işletme sayısı hakkındaki tahminler farklılık göstermektedir. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Dokuzuncu Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu'nda bu sayının 35.000 ile 70.000 arasında değiştiği ifade edilmektedir. Ayrıca ülke genelinde ihracata yönelik üretim yapan %90'ı KOBİ niteliğinde toplam 18.500'ün üzerinde imalatçı/ihracatçı firma bulunduğu ve bunların 11.000'i hazır giyim ve 7.500'ü de tekstil imalatı/ihracatı alanında faaliyet gösterdiği ifade edilmektedir.

AR&GE BÜLTEN 2008 KASIM – SEKTÖREL

Konfeksiyon yan sanayi ve nakış hariç, tekstil ve hazır giyim sektöründe, 450.000'i tekstil sektöründe, 1.500.000'ini hazır giyim sektöründe olmak üzere toplam 2.000.000 civarında kişinin çalıştığı hesaplanmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre; 2007 yılsonunda tekstil sektöründe yüzde 2,3, hazır giyim sektöründe ise yüzde 1,8 üretim artışı kaydedilmiştir. Ancak 2008 Haziran ayında sektör üretiminin büyük oranda azaldığı dikkat çekmektedir. Buna göre tekstil sektöründe yüzde 21,4, hazır giyim sektöründe ise yüzde 18 oranlarında üretim azalışı meydana gelmiştir.

2008 yılı Haziran döneminde tekstil ürünleri imalatında kapasite kullanım oranı yüzde 75,7, giyim eşyası imalatında kapasite kullanım oranı yüzde 81,4 olarak gerçekleşmiştir.

2008 yılı ilk yarısında ülkemizde tekstil ve hazır giyim sektörlerinin ihracatının artmasına rağmen, 2007 yılının ilk yarısına göre ihracat artışının ivme kaybettiği görülmektedir.

Tablo 3: Türkiye’de Tekstil ve Hazır Giyim İhracatı (Bin Dolar)

	2007 Ocak- Haziran	2008 Ocak- Haziran	2008/2007 Değişim(%)
Türkiye Genel İhracatı	49.340.105	67.138.084	36,1
Tekstil ve Hammaddeleri İhracatı	3.174.257	3.697.281	16,5
Tekstil ve Hammaddeleri İhracatının Payı	6,4	5,5	
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	7.625.161	8.340.446	9,4
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Payı	16	12	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Tablo 3’te görüldüğü üzere, 2008 yılı ilk yarısında ülkemizde 8,3 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 3,6 milyar dolar değerinde tekstil ve hammaddeleri ihracatı gerçekleştirilmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre; tekstil ihracatında yüzde 16,5, hazır giyim ihracatında yüzde 9,4 artış yaşanmıştır. Sektör ihracatları artış gösterse de ülke ihracatı içerisindeki paylarının azaldığı dikkat çekmektedir. 2008 Ocak-Haziran döneminde tekstil ve hazır giyim sektörlerinin toplam ihracatı ülke ihracatının yaklaşık yüzde 18’ini karşılamaktadır.

2008 yılı Ocak-Haziran döneminde tekstil ve hazır giyim sektörü ihracatında ilk sırada AB ülkeleri yerini korumaktadır. Tekstil sektöründe AB ülkelere yapılan ihracat yüzde 5,9 artarak 1,8 milyar dolara yükselmiştir. Hazır giyim sektöründe ise AB ülkelere yapılan ihracat yüzde 10,2 artış göstermiş ve 6,7 milyar dolara yaklaşmıştır. Ancak önceki yıllara göre AB’ye yapılan ihracat oranının azaldığı gözden kaçmamıştır. Bu durumun en önemli nedeni; ABD’de başlayan ve tüm dünyaya hızla yayılan küresel ekonomik kriz sonucunda AB ülkeleri ekonomilerinde yaşanan durgunluktur.

AR&GE BÜLTEN 2008 KASIM – SEKTÖREL

Bununla birlikte, ülkemizde yalnızca tekstil ve konfeksiyon ticareti değil tüm sektör ticareti dünyada değişen ve zorlaşan rekabet koşulları, petrol ve enerji fiyatlarındaki değişimler ve güçlü devletlerin ekonomilerinde yaşanan durgunluk gibi olumsuzluklar nedeniyle sıkıntı yaşamaktadır.

Kaynaklar:

- İTKİB, Tekstil Sektörü 2008 Ocak-Haziran İhracat Performans Değerlendirmesi
- İTKİB, Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektörü 2008 Ocak-Haziran İhracat Performans Değerlendirmesi
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007 – 2013) Tekstil, Deri ve Giyim Sanayi Özel İhtisas Raporu
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Ekonomik Gelişmeler Ocak-Haziran 2008
- Dünya Ticaret Organizasyonu, Uluslar arası Ticaret İstatistikleri, 2008
- ÖNGÜT, Ç.Emrah, Türk Tekstil ve Hazır giyim Sanayinin Değişen Dünya Rekabet Şartlarına Uyumu, DPT, 2007
- AFŞAR, Bilge, Tekstil Sektör Raporu, Konya Ticaret Odası, Etüd Araştırma